

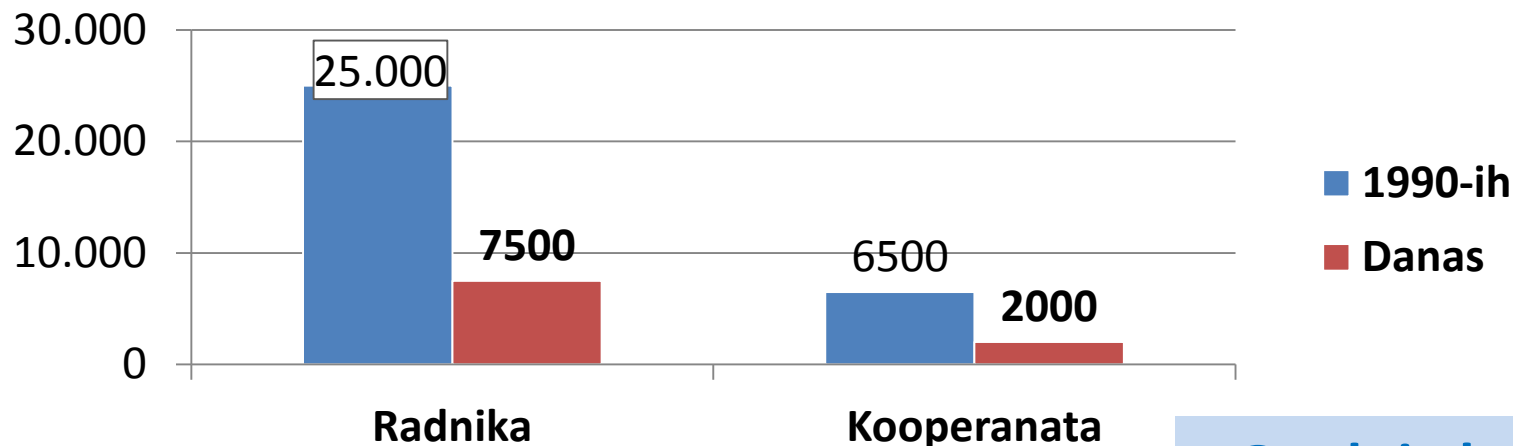
Hrvatska brodogradnja – Jadranbrod d. d.

Hrvatska brodograđevna industrija

Presjek stanja

Zagreb, 13. rujna 2018.

Osnovne proizvodne karakteristike brodogradilišta

Brodosplit
Brodotrogir
3. Maj

297.000 cGT/god.

(Kompenzirana bruto tonaža)
ograničen je potpisanim
ugovorom s EK do 2022.

Ukupni kapacitet proizvodnje
(15-20 brodova godišnje)

ULJANIK
120.000 cGT/god.

120.000 – 150.000
tona/godišnje

Ukupni kapacitet
obrade čelika

Gradnja broda
prosječno traje
9–12 mjeseci
od polaganja kobilice

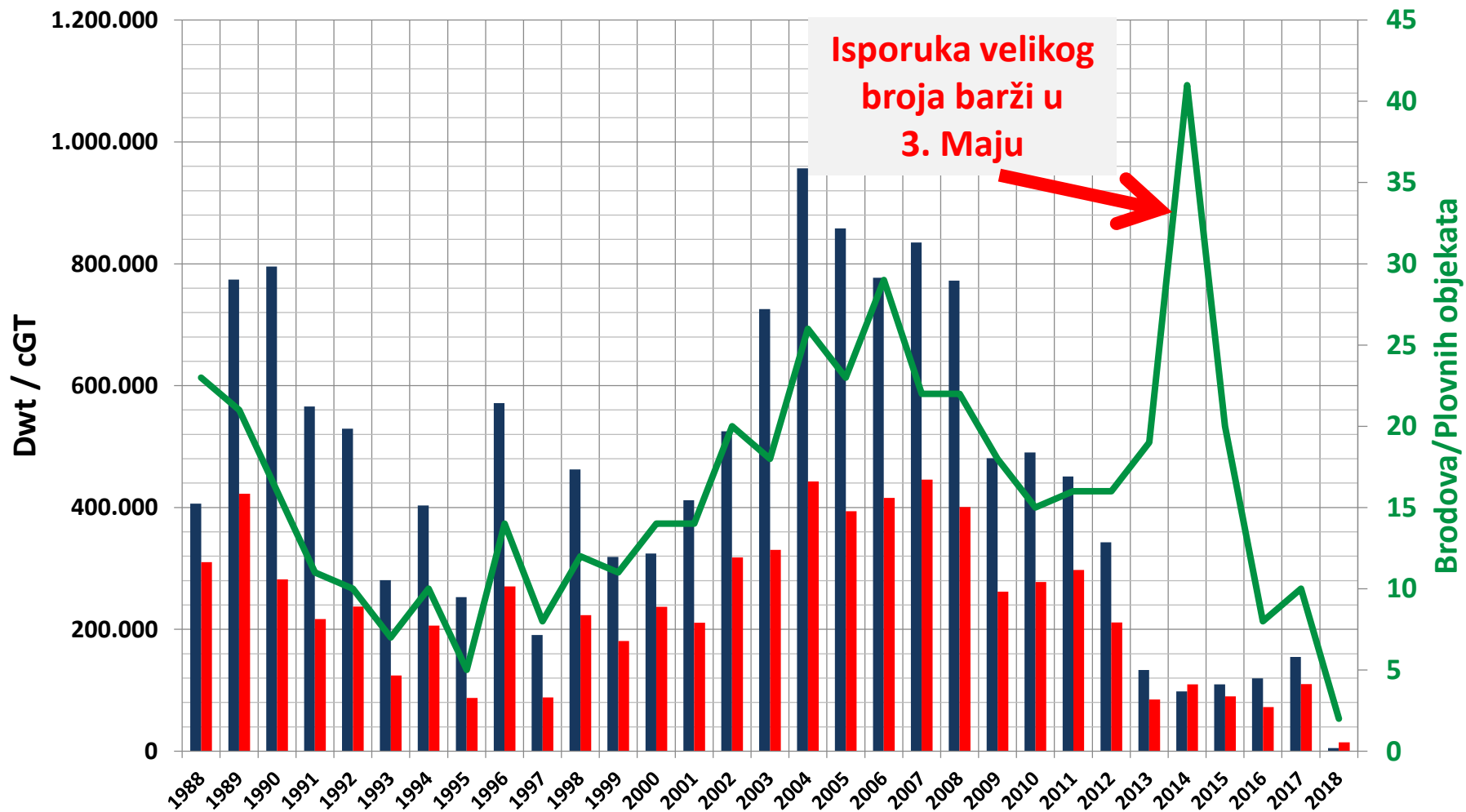
Knjiga narudžbi

- **Velika** disperzija tipova i veličina
- **Prije** standardne tipove brodova velikih serija
- **Danas** niša specifičnih brodova veće dodane vrijednosti

Isporučeni brodovi/plovni objekti (trupovi, barže)

1988. – 2018.

■ dwt ■ cgt — Brodovi/plovni objekti

Hrvatska brodogradnja u svijetu

1988. – 2018.

- **1988.** Hrvatska na **3. mjestu** (*po tonama nosivosti ugovorenih brodova*) s oko **2,7 % udjela** u svjetskoj knjizi narudžbi.
- **1991–1995.** pada na **7. – 10. mjesto** s oko **1–1,5 % udjela**
- **2008–2009.** pada **14. mjesto** (najveći „boom” na svjetskom tržištu) s oko **0,3 % udjela**
- **2013.** zauzima **15. mjesto** početkom privatizacije brodogradilišta s **0,08 % udjela**
- **Danas** Hrvatska se nalazi na **9. mjestu** s **0,23 % udjela**

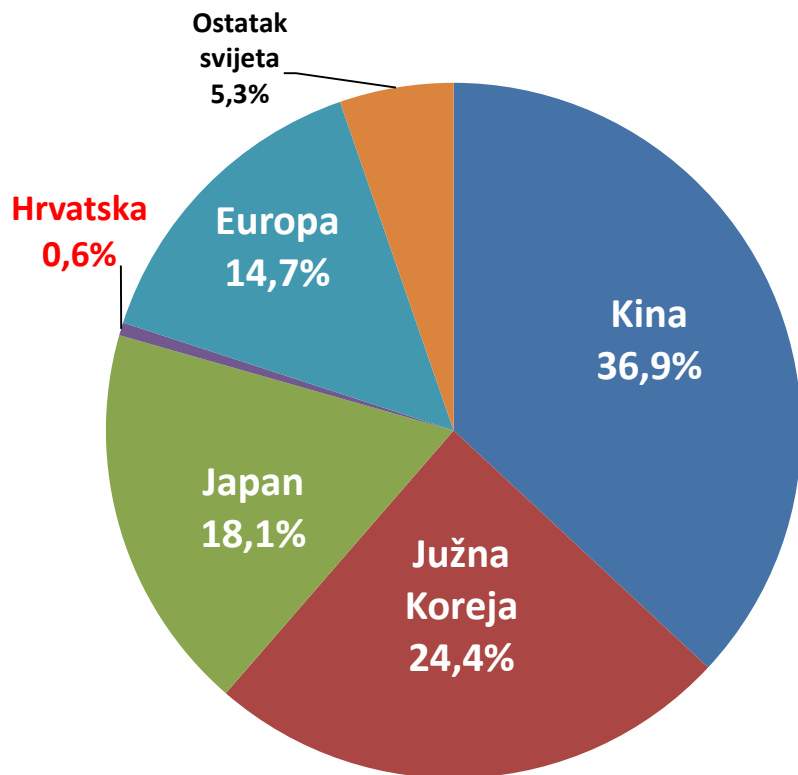
Sadašnje stanje na svjetskom brodograđevnom tržištu

1. **Kina** - **44 %** Svjetske knjige narudžbi (*u tonama nosivosti*)
  2. **Južna Koreja** - **28 %**
  3. **Japan** - **22 %**
- **Cijela europska brodograđevna industrija** - **1,3 %**
  - **Hrvatska** - **0,23 %** (9. mjesto u svijetu / 2. mjesto u Europi, s 17,1%)
  - **70-postotni pad ugovaranja** gotovo svih tipova i veličina brodova (*osim LNG plinskih tankera i putničkih brodova*) izazvao je **velike probleme** u brodograđevnoj industriji:
    - **u Južnoj Koreji** brodogradilišta trpe **gubitke** od preko 11 milijardi USD
    - **u Japanu** brodogradilišta su **pred zatvaranjem**, a velika su se spojila u konglomerate
    - **u Kini** brodogradilišta svakodnevno **odlaze u stečaj**
    - **u Hrvatskoj** brodogradilišta su suočena s velikim izazovima (procesi restrukturiranja i održivog poslovanja)
  - **Danas velika hrvatska brodogradilišta** imaju **ugovorenu proizvodnju 34 plovna objekta** ukupne vrijednosti od oko **1,3 milijarde USD** (*nakon zadnjih raskinutih ugovora u Uljaniku*).

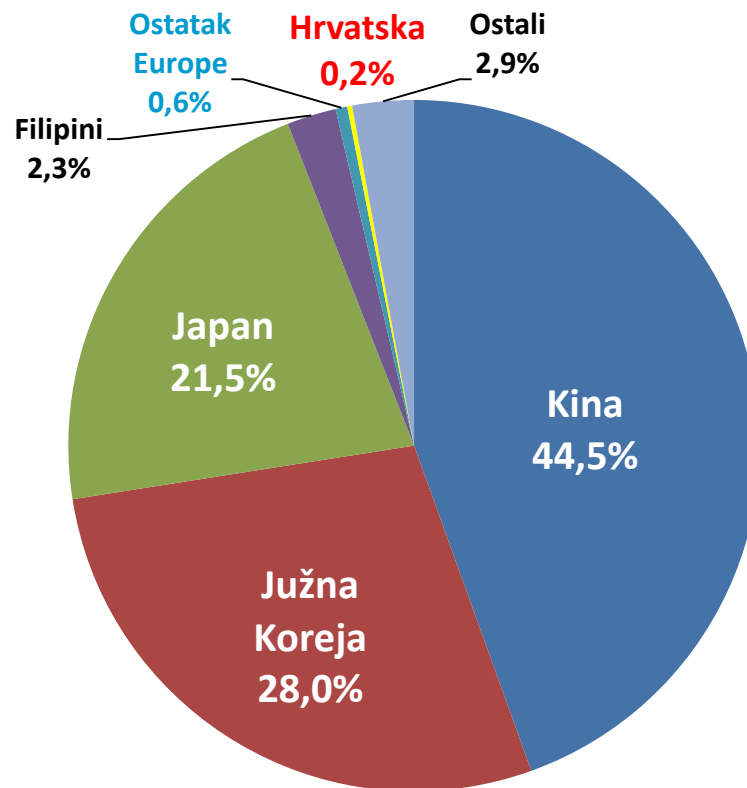
Hrvatska u svjetskoj brodogradnji

Kolovoz 2018.

na 12. mjestu s 0,6% udjela
po kompenziranoj bruto tonazi

na 9. mjestu s 0,23% udjela
po tonama nosivosti

Svjetska knjiga narudžbi (*tone nosivosti*)

(hrvatski udio u razdoblju restrukturiranja od 2013. do 2018. povećan 2,9 puta)

Ožujak 2013.

Hrvatska na 15. mjestu s 0,08% udjela

No.	Country	dwt	%
1.	China	105.749.300	46,54%
2.	South Korea	62.281.887	27,41%
3.	Japan	42.182.360	18,56%
4.	Philippines	4.393.222	1,93%
5.	Brazil	2.711.915	1,19%
6.	Vietnam	1.992.007	0,88%
7.	India	1.765.738	0,78%
8.	Taiwan	1.721.290	0,76%
9.	Iran	815.210	0,36%
10.	Romania	666.950	0,29%
11.	Turkey	629.333	0,28%
12.	USA	524.750	0,23%
13.	Russia	442.270	0,19%
14.	Netherlands	189.808	0,08%
15.	Croatia	182.200	0,08%
16.	Bangladesh	177.400	0,08%
17.	Argentina	153.064	0,07%
18.	Germany	142.100	0,06%
19.	Indonesia	104.730	0,05%
20.	Ukraine	71.405	0,03%
	Rest of World	318.132	0,14%
	TOTAL	227.215.071	100,00%
	Europe	2.566.888	1,13%

Kolovoz 2018.

Hrvatska na 9. mjestu s 0,23% udjela

No.	Country	dwt	%
1.	China	89.979.773	44,49%
2.	South Korea	56.689.517	28,03%
3.	Japan	43.533.891	21,53%
4.	Philippines	4.642.922	2,30%
5.	Vietnam	1.807.798	0,89%
6.	Taiwan	1.012.140	0,50%
7.	Brazil	874.278	0,43%
8.	Russia	828.663	0,41%
9.	Croatia	462.629	0,23%
10.	Spain	387.026	0,19%
11.	USA	335.448	0,17%
12.	Germany	239.678	0,12%
13.	Turkey	156.270	0,08%
14.	Finland	147.910	0,07%
15.	Netherlands	139.700	0,07%
16.	Indonesia	137.946	0,07%
17.	Italy	77.600	0,04%
18.	Bangladesh	69.900	0,03%
19.	France	67.456	0,03%
20.	Norway	66.685	0,03%
21.	Rest of World	588.715	0,29%
	TOTAL	202.245.945	100,00%
	Europe	2.710.767	1,34%

Svjetska knjiga narudžbi (*kompenzirana bruto tonaža*)

(**hrvatski udio** u razdoblju restrukturiranja od 2013. do 2018. **povećan 3 puta**)

Ožujak 2013.

Hrvatska na 13. mjestu s 0,21% udjela

No.	Country	cGT	%
1.	China	37.920.803	38,15%
2.	South Korea	30.482.087	30,67%
3.	Japan	14.955.769	15,05%
4.	Brazil	2.850.363	2,87%
5.	Germany	1.108.484	1,12%
6.	Italy	1.078.247	1,08%
7.	USA	865.000	0,87%
8.	Taiwan	820.654	0,83%
9.	Norway	723.133	0,73%
10.	Turkey	564.207	0,57%
11.	Netherlands	500.223	0,50%
12.	Finland	253.270	0,25%
13.	Croatia	204.497	0,21%
	Rest of the World	7.065.679	7,11%
	TOTAL	99.392.416	100,00%
	Europe	6.108.381	6,15%

Kolovoz 2018.

Hrvatska na 12. mjestu s 0,60% udjela

No.	Country	cGT	%
1.	China	28.490.136	36,93%
2.	South Korea	18.853.851	24,44%
3.	Japan	13.927.104	18,05%
4.	Italy	3.298.312	4,28%
5.	Germany	2.736.520	3,55%
6.	France	1.671.412	2,17%
7.	Finland	1.278.877	1,66%
8.	Philippines	1.261.563	1,64%
9.	Vietnam	952.689	1,24%
10.	Norway	632.915	0,82%
11.	Russia	491.021	0,64%
12.	Croatia	465.473	0,60%
13.	Brazil	379.026	0,49%
14.	Singapore	338.525	0,44%
15.	Netherlands	324.065	0,42%
16.	USA	321.523	0,42%
17.	Spain	296.794	0,38%
18.	Turkey	255.456	0,33%
19.	Taiwan	248.986	0,32%
20.	Indonesia	207.864	0,27%
	Rest of World	707.538	0,92%
	TOTAL	77.139.650	100,00%
	Europe	11.784.576	15,28%

Europska knjiga narudžbi (*tone nosivosti*)

(hrvatski udio u razdoblju restrukturiranja od 2013. do 2018. povećan 2,4 puta)

Ožujak 2013.

Hrvatska na 5. mjestu s 7,1 % udjela

March 2013			
No.	Country	dwt	%
1.	Romania	666.950	25,98%
2.	Turkey	629.333	24,52%
3.	Russia	442.270	17,23%
4.	Netherlands	189.808	7,39%
5.	Croatia	182.200	7,10%
6.	Germany	142.100	5,54%
7.	Ukraine	71.405	2,78%
8.	Poland	62.680	2,44%
9.	Portugal	54.000	2,10%
10.	Italy	45.850	1,79%
11.	Lithuania	34.400	1,34%
12.	Czech Republic	26.750	1,04%
13.	Spain	6.852	0,27%
14.	Serbia	6.140	0,24%
15.	Greece	6.150	0,24%
	Rest of the Europe	-	0,00%
	TOTAL	2.566.888	100,00%

Kolovoz 2018.

Hrvatska na 2. mjestu s 17,07 % udjela

August 2018			
No.	Country	dwt	%
1.	Russia	828.663	30,57%
2.	Croatia	462.629	17,07%
3.	Spain	387.026	14,28%
4.	Germany	239.678	8,84%
5.	Turkey	156.270	5,76%
6.	Finland	147.910	5,46%
7.	Netherlands	139.700	5,15%
8.	Romania	97.719	3,60%
9.	Italy	77.600	2,86%
10.	France	67.456	2,49%
11.	Norway	66.685	2,46%
12.	Poland	31.635	1,17%
13.	Bulgaria	4.300	0,16%
14.	UK	2.266	0,08%
15.	Greece	960	0,04%
16.	Rest of Europe	270	0,01%
	TOTAL	2.710.767	100,00%

Europska knjiga narudžbi (*kompensirana bruto tonaža*)

(hrvatski udio u razdoblju restrukturiranja od 2013. do 2018. **povećan 1,2 puta**)

Ožujak 2013.

Hrvatska na 7. mjestu s 3,35 % udjela

March 2013			
No.	Country	cGT	%
1.	Germany	1.108.484	18,15%
2.	Italy	1.078.247	17,65%
3.	Norway	723.133	11,84%
4.	Turkey	564.207	9,24%
5.	Netherlands	500.223	8,19%
6.	Finland	253.270	4,15%
7.	Croatia	204.497	3,35%
8.	France	200.000	3,27%
9.	Spain	200.000	3,27%
10.	Poland	100.000	1,64%
	Rest of the Europe	1.176.320	19,26%
	TOTAL	6.108.381	100,00%

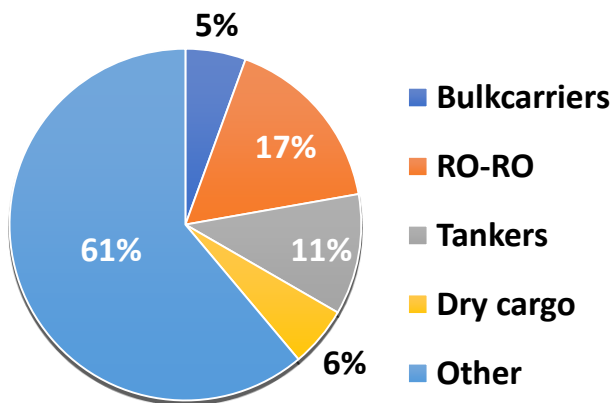
Kolovoz 2018.

Hrvatska na 7. mjestu s 3,95 % udjela

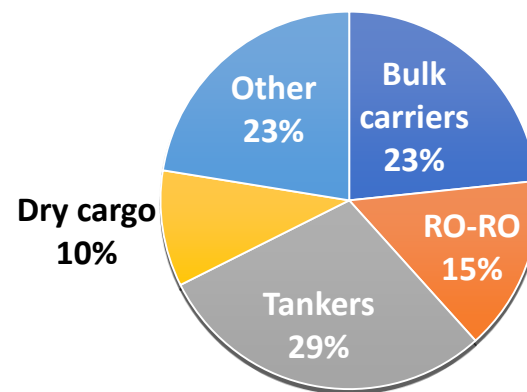
August 2018			
No.	Country	cGT	%
1.	Italy	3.298.312	27,99%
2.	Germany	2.736.520	23,22%
3.	France	1.671.412	14,18%
4.	Finland	1.278.877	10,85%
5.	Norway	632.915	5,37%
6.	Russia	491.021	4,17%
7.	Croatia	465.473	3,95%
8.	Netherlands	324.065	2,75%
9.	Spain	296.794	2,52%
10.	Turkey	255.456	2,17%
11.	Romania	158.803	1,35%
12.	Poland	99.538	0,84%
13.	UK	31.235	0,27%
14.	Portugal	27.117	0,23%
15.	Bulgaria	7.136	0,06%
	Rest of Europe	9.902	0,08%
	TOTAL	11.784.576	100,00%

Knjiga narudžbi hrvatskih brodogradilišta 2013.

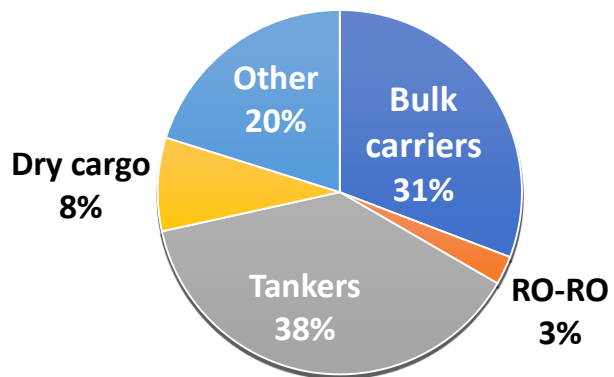
Broj plovnih jedinica

cGT (Kompenzirana bruto tonaža)

Tdw (tona nosivosti)

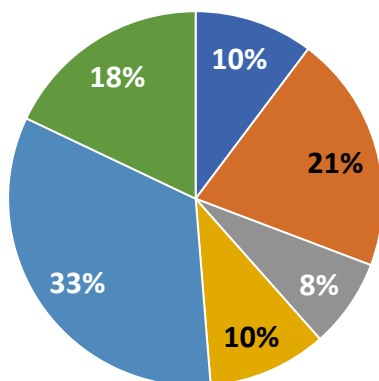

Isporuke	Br. pl. jedinica	cgt
2013./2014.	28	113.454

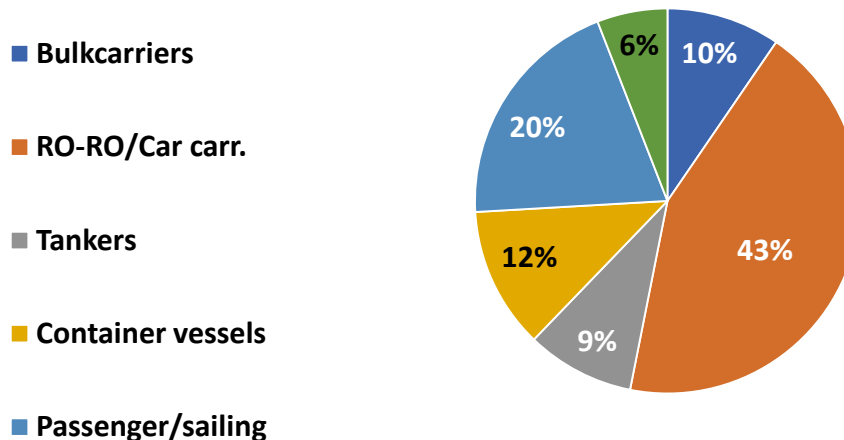
Ukupna vrijednost 543 mil. USD

Knjiga narudžbi hrvatskih brodogradilišta 31. 8. 2018.

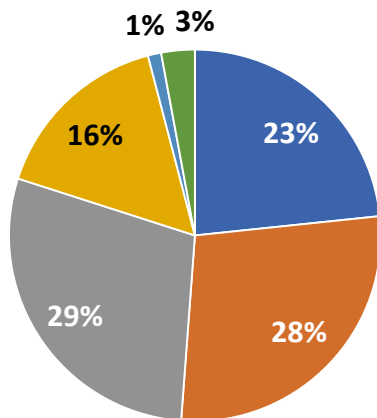
Broj plovnih jedinica

cGT (Kompenzirana bruto tonaža)

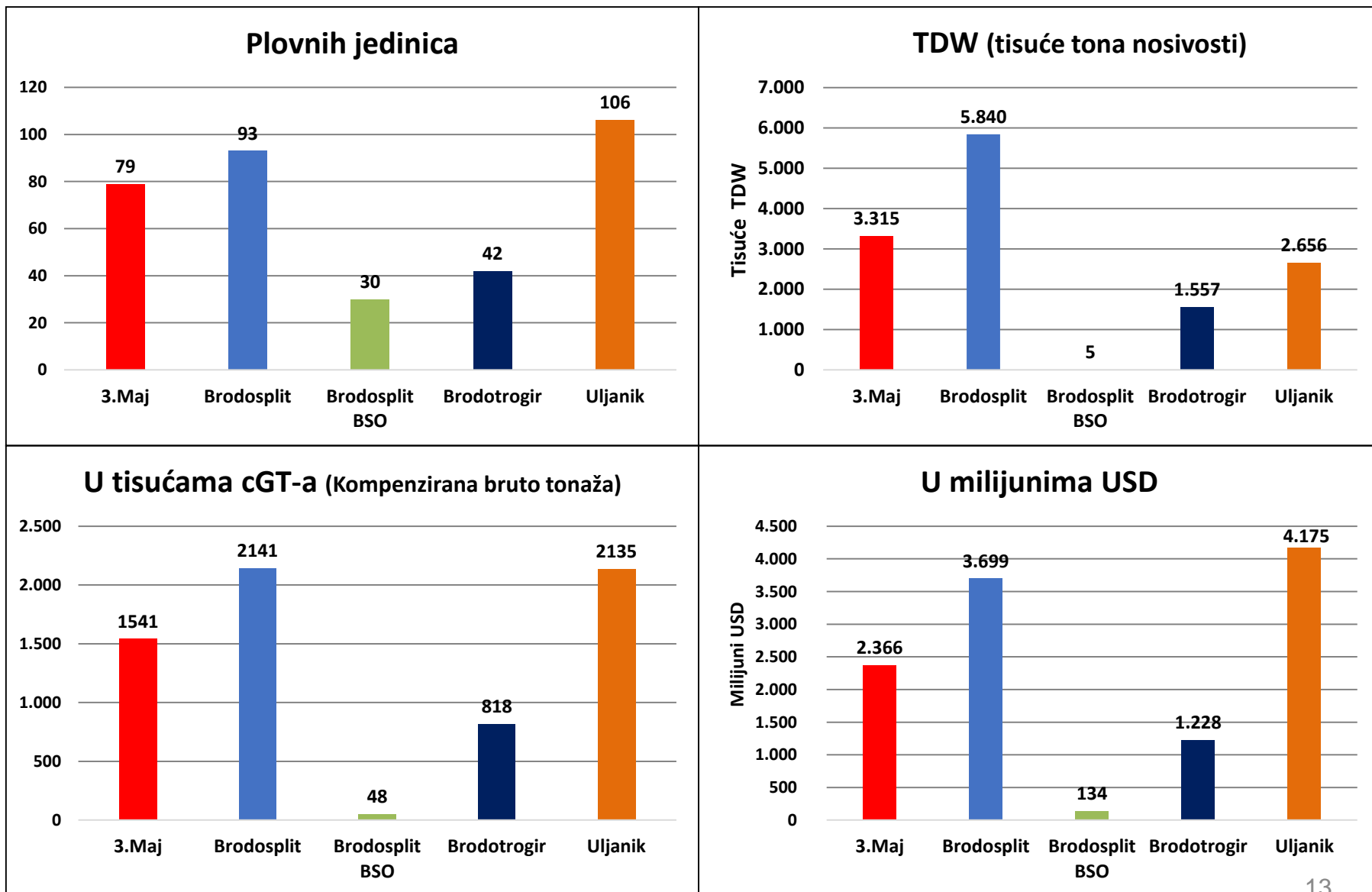
Dwt (tona nosivosti)

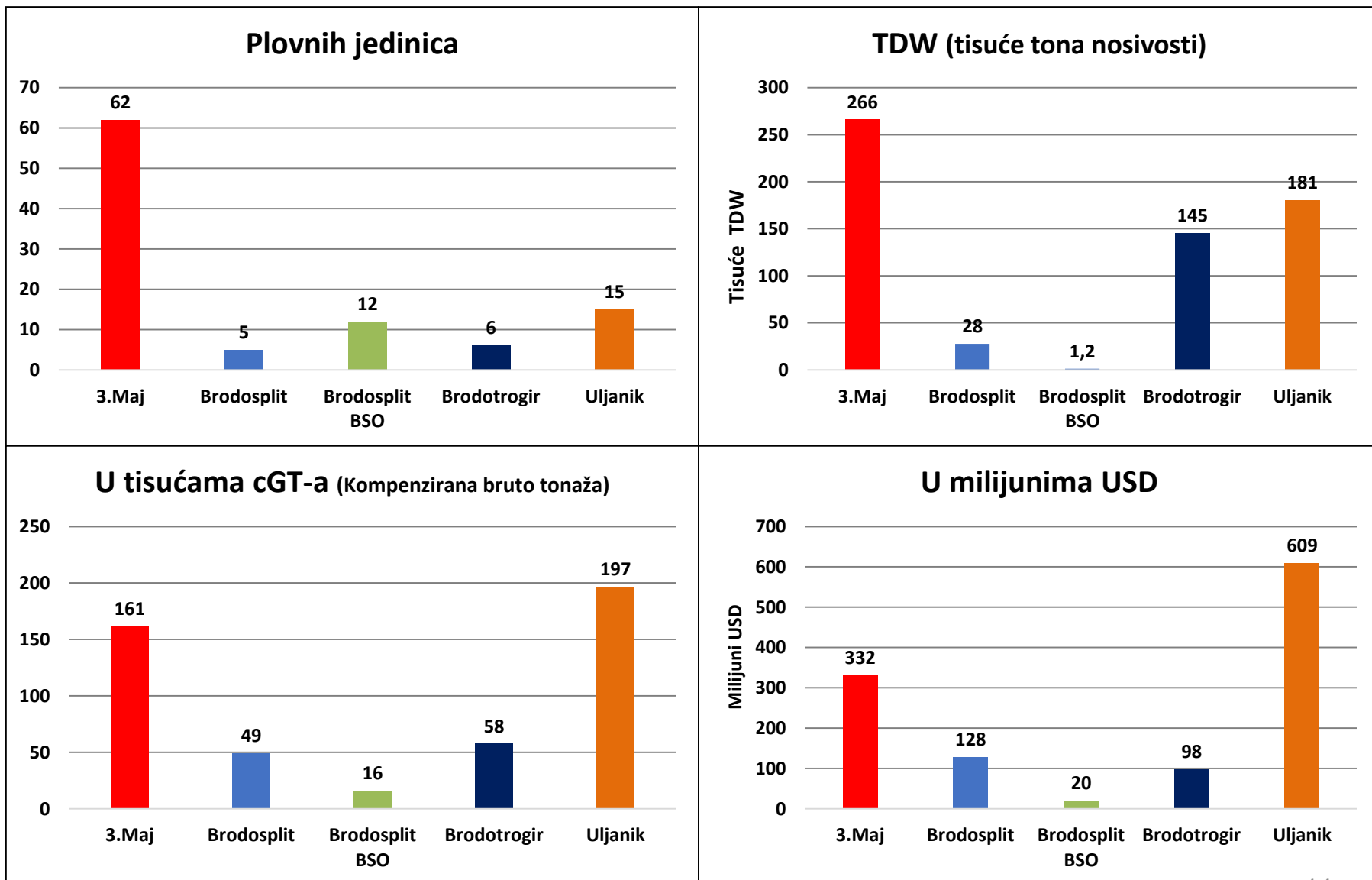
Iz usporedbe podataka knjige narudžbi (mjereno u cGT) na početku restrukturiranja i nakon završetka procesa restrukturiranja proizlazi da se:

- udio standardnih tipova brodova smanjio s preko 50 % na 30 % (brodovi za rasuti teret, tankeri i kontejnerski brodovi)
- udio specijalnih brodova povećao s 38 % na 69 %.

Usporedba ostvarenih rezultata prije privatizacije (1990-2012.)

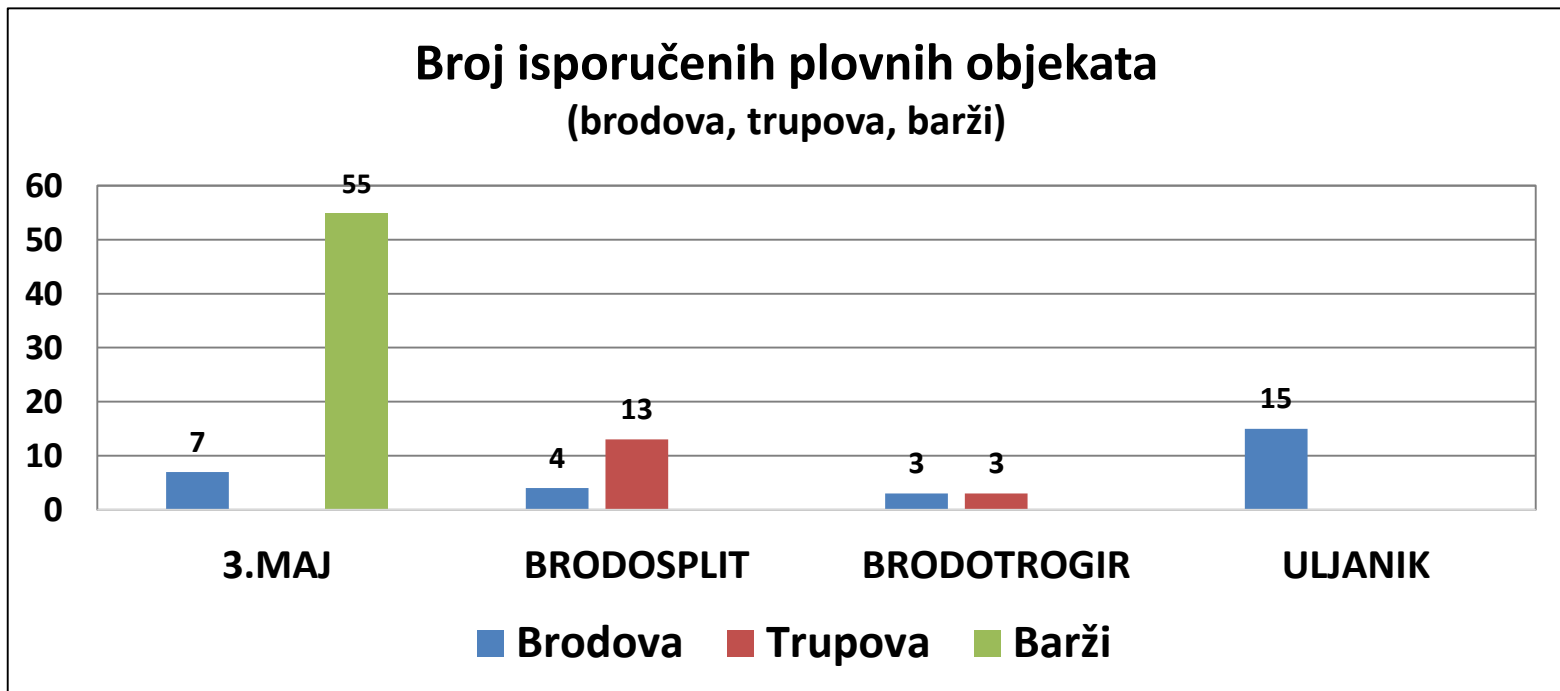

Usporedba ostvarenih rezultata nakon privatizacije (2013.-2018.)

Isporuke ukupno (2013. – 2018.)

Brodogradilište	Brodova	Trupova	Barži	UKUPNO
3. Maj	7	0	55	62
Brodosplit	4	13	-	17
Brodotrogir	3	3	-	6
Uljanik	15	-	-	15
UKUPNO	29	16	55	100

Proizvodni program - orijentacija na uske i sofisticirane niše

Dry cargo vessels

RO-RO

Container vessels

Reefer vessels,

Product carriers, Chemical carriers,

Asphalt carriers,

Car/Truck carriers,

Wagon carriers, Sea/river vessels,

Live stock carriers, Fishing vessels

Ro-Paxes,

Car/passenger ferries,

Yachts, Navy vessels

Barges (various types)

Brodovi visoke dodane vrijednosti

- Jack up platforms
- Dredgers
- Cable layers
- Heavy lifters
- Polar expedition vessels

EU brodogradilišta sada su najviše usmjerena na putničke brodove za krstarenja i offshore brodove različitih namjena

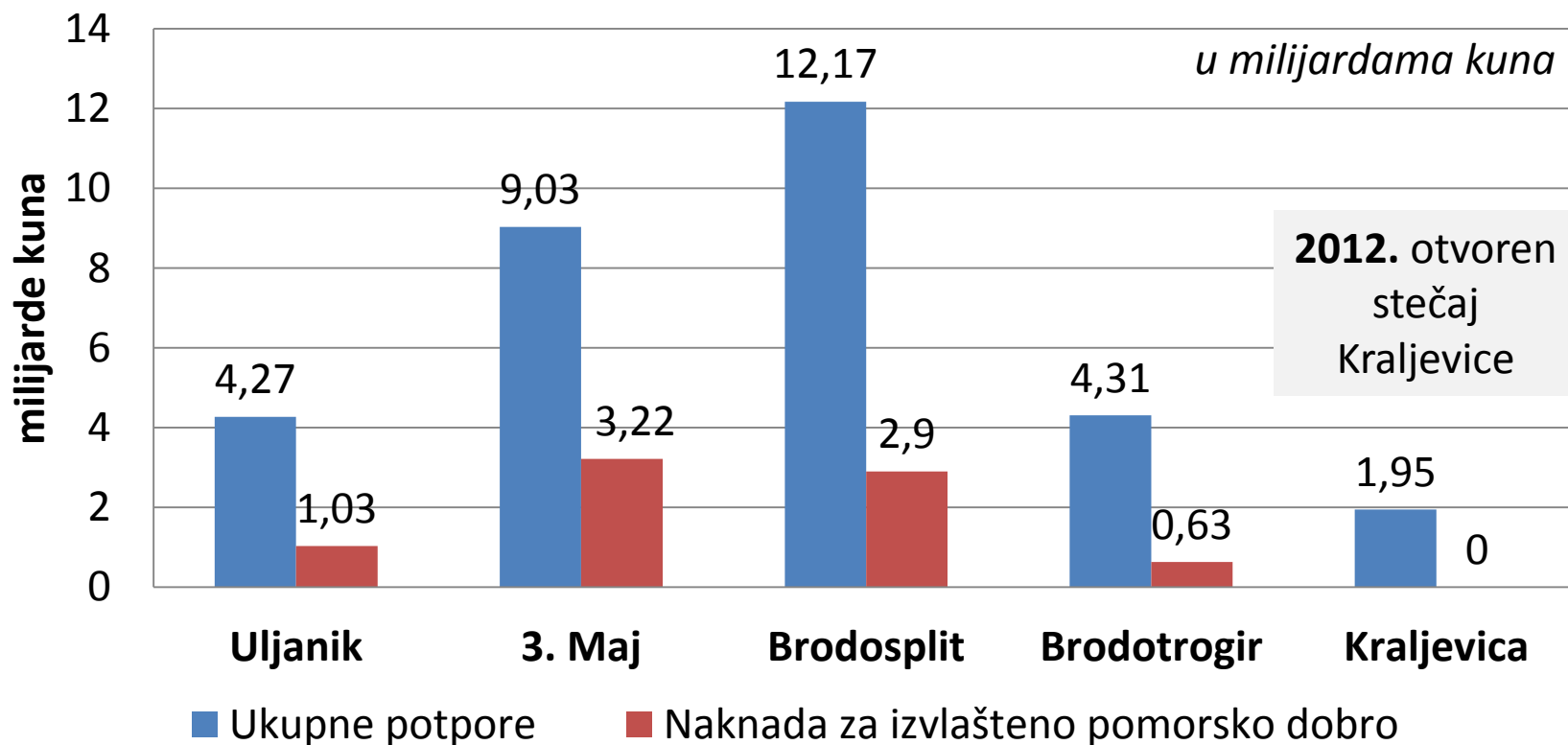

Temeljni motiv dosadašnjeg davanja podrške brodograđevnoj djelatnosti svih vlada od 1992.

- **politička, financijsko ekonomska i sociološka zbivanja u Hrvatskoj tijekom 1990-ih godina** s direktnim utjecajem na hrvatsko gospodarstvo, posebice dijelu okrenutom međunarodnom tržištu – brodogradnji;
- **očuvanje hrvatske brodogradnje, kao najznačajnije industrijske i izvozne grane**, s obzirom na respektabilne kapacitete brodogradilišta, prateće industrije i kooperanata;
- **zaštita radnih mjesta u brodograđevnim regijama**, od rata pogođenim nezaposlenošću, u kojima su brodogradilišta pretežni izvor zapošljavanja lokalnog stanovništva;
- **sagledavanje i spoznaja komparativnih prednosti brodograđevne djelatnosti** u odnosu na činjenicu da, u dosadašnjem tranzicijskom razdoblju hrvatskog gospodarstva, nije ponuđeno / pronađeno alternativno gospodarsko usmjerenje (kao npr. razvoj auto-industrije i sl.) te nisu stvoreni uvjeti pokretanja druge održive proizvodnje, kao zamjene brodograđevne djelatnosti, a koja bi preuzela ulogu pokretača razvoja industrijske proizvodnje i izvoza;
- **brodogradnja još uvijek predstavlja tržište za veliki broj domaćih “malih” i “srednjih” proizvođača roba i usluga**, kroz brod su prisutni na svjetskom tržištu, ona zadržava obrazovane stručne kadrove u domovini u suradnji s fakultetima, institutima i drugim znanstvenim institucijama

Sanacije brodograđevnih društava od 1992. do 2017.

Državne potpore i naknade za izvlašteno pomorsko dobro

Ukupni iznos državnih potpora:
31,7 milijardi kuna

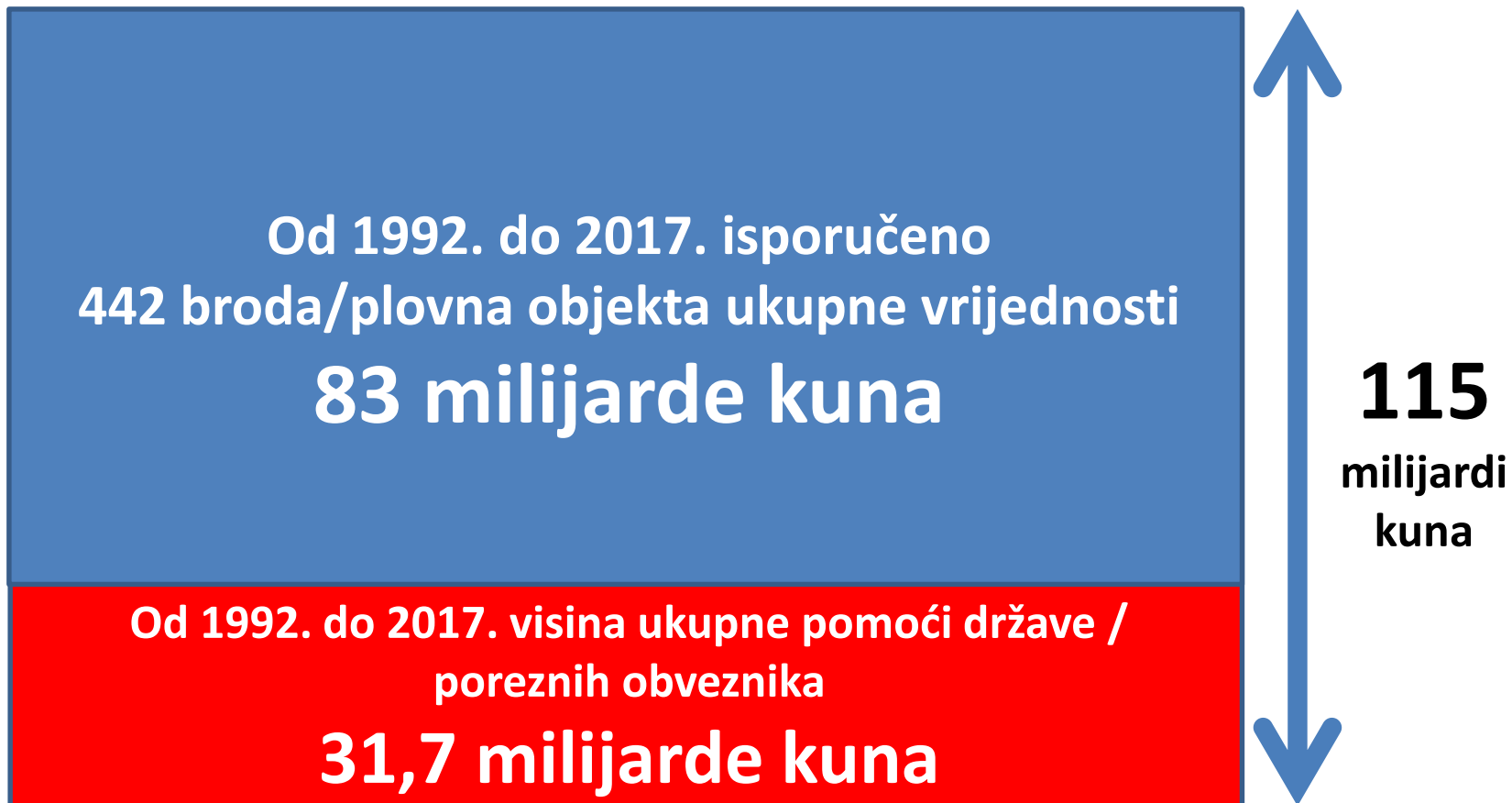
Ukupni iznos naknada za izvlašteno pomorsko dobro:
7,8 milijardi kuna

Sanacije brodograđevnih društava od 1992. do 2017.

- **Ukupna pomoć vjerovnika brodogradilištima od 1992. do 2017. iznosila je 31,74 milijarde kn**
  - pomoć na teret Države / Proračuna RH iznosila je 18,7 milijarde kn
  - za preostalih 13,04 milijarde kn na teret državnih vjerovnika
    - 5,3 milijarde kn zamijenjene za uloge u brodogradilištima
    - 7,78 milijarde kn kompenzacija za nekretnine na pomorskom dobru isknižene iz imovine brodogradilišta
- **U tom su razdoblju isporučena 442 broda/plovnih objekata ukupne vrijednosti od 11,93 milijarde USD** (odnosno 83 milijarde kn, prema prosječnom tečaju od 6,9 kn za dolar)
- **Ukupni procijenjeni trošak poslovanja brodogradnje iznosi 115 milijardi kuna**
- **Prosječna godišnja vrijednost proizvedenih brodova** (1992-2017.): 477 milijuna USD
- **Prosječna vrijednost proizvedenog broda: 27 milijuna USD**
- **Od 1992. do 2017. država je podupirala brodogradilišta (ne brod) s oko 22% vrijednosti ispuštenih brodova.**
- **2018.** isporučene su još 2 plovne jedinice ukupne vrijednosti oko 105 milijuna USD

Sanacije brodograđevnih društava od 1992. do 2017.

Svaka četvrta kuna prihoda brodogradilišta na teret poreznih obveznika

Stanje jamstava koje je Vlada odobrila brodogradnji na 31. 8. 2018.

izraženo u milijunima USD

Brodogradilište	Odluke Vlade	Jamstva na snazi	Jamstva u funkciji
Brodosplit	137	137	83
Brodotrogir/HBT	64	23	22
Uljanik Grupa	918	854	656
• <i>Uljanik Brodogradilište</i>	198	192	174
• <i>Uljanik d. d.</i>	687	629	449
• <i>3. Maj</i>	33	33	33
UKUPNO	1119	1013	759

Napomena:

- **Odluke Vlade:** iznosi jamstava koje je Vlada odobrila
- **Jamstva na snazi:** iznosi jamstava za koje su sklopljeni ugovori o jamstvu
- **Jamstva u funkciji:** iznos izloženosti Republike Hrvatske

Iznosi odobrene i isplaćene državne potpore 2012.–2017.

3. MAJ

- 847 milijuna kuna isplaćeno
- 195 milijuna kuna ekvivalenata u državnim jamstvima
- **37 milijuna kuna** ekvivalenata je iskorišteno

BRODOTROGIR

- 380 milijuna kuna isplaćeno
- 20 milijuna kuna ekvivalenata u državnim jamstvima
- **12 milijuna kuna** ekvivalenata je iskorišteno

BRODOSPLIT

- 1503 milijuna kuna isplaćeno
- 222 milijuna kuna ekvivalenata u državnim jamstvima
- **89 milijuna kuna** ekvivalenata je iskorišteno

Mala iskorištenost ugovornog potencijala

- Od 437 milijuna kuna ukupno odobrenih ekvivalenata, iskorišteno je svega **138 milijuna kuna (oko 32 %)**

Uzroci i razlozi za sanaciju i restrukturiranje brodograđevnih društava

UNUTARNJI UZROCI

- Upravljanje
- Kadrovi
- Troškovna neefikasnost
- Organizacija
- Tehnologija
- Proizvodni Program

VANJSKI UZROCI

- Neadekvatno upravljanje tečajnim rizicima
- Promjene cijena materijala
- Trošak financiranja
- Nepostojanje odgovarajućeg modela financiranja
- Političke procjene / pritisci
- Rizici ugovaranja brodova na dugi rok
- Nedovoljno razvijena domaća prateća industrija
- Drastični pad cijena na svjetskom tržištu brodovlja

3. MAJ brodogradilište d.d.

Stanje nakon restrukturiranja

- Pozitivan financijski rezultat u 2016. i 2017. godini
  - Poštovano je ograničenje proizvodnje u cGT-ima
  - Ostvaren je minimalan broj efektivnih sati rada vlastitih radnika
  - Zadržan minimalan broj zaposlenih djelatnika sukladno Programu restrukturiranja
-
- Gubitak od 151,2 milijuna kuna u prvoj polovici 2018.
  - Neizvjesna naplata potraživanja u iznosu od 603,5 milijuna kuna od društava iz Uljanik Grupe
  - Nemogućnost daljnjeg financiranja realizacije ugovorenih poslova
  - Uočena kašnjenja
  - Raskidi ugovora koje je Uljanik d.d. podugovorio s 3. Majem kao posljedica krize u Uljaniku
  - Neodrživ položaj 3. Maja kao dio Uljanik Grupe

ULJANIK d.d.

- **2010.** **AZTN donio Odluku o tome da Uljanik nije tvrtka u teškoćama**
Takvu Odluku donijela je i Europska komisija
- **2012.** **U Uljaniku proveden ESOP (*Employee stock ownership plan*),**
kupnjom dionica u vlasništvu države, od strane malih dioničara
(zaposlenika)
- **2013.** **Uljanik postaje vlasnik 3. Maja** otkupom 88 % dionica (za 1 kn)
- **2017.** **Uljanik podnosi zahtjev za pokretanje procesa restrukturiranja i**
odobrenja državne potpore za spašavanje prema EU regulativi
- **2018.** **Siječanj:** odobrenje državnog jamstva od **96 milijuna eura**
Srpanj: slanje nacrta **programa restrukturiranja** EK

Specifični problemi - ULJANIK Grupa

(Uljanik d.d., Uljanik Brodogradilište i 3.Maj Brodogradilište)

Posljedice teškoća u društvu

- Problemi likvidnosti
- Nemogućnost podmirivanja obveza
- Nemogućnost dovršetka proizvodnog programa
- Gubitak kapitala
- Prijetnja raskidima ugovora

Realni rizici i posljedice

- Gubitak radnih mjesta
- Raskidi ugovora
- Aktivacija državnih jamstava
- Značajni fiskalni rizici / rast javnog duga i deficita
- Prijetnja narušavanja makroekonomske stabilnosti gospodarstva

Hvala na pažnji